

**Jean Monnet
Centre of Excellence**

ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY, POZNAŃ

EU external actions in the contested global order –
(in)coherence, (dis)continuity, resilience

Współpraca Unii Europejskiej z Unią Afrykańską na rzecz zrównoważonego rozwoju

prof. UAM dr hab. Beata Przybylska-Maszner

Beata.przybylska-maszner@amu.edu.pl

Academic Year 2020/2021

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
POZNAŃ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Podstawy relacji

- Artykuł 217 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
- Umowa o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi (umowa z Kotonu);
- Umowa o handlu, rozwoju i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi a Republiką Południowej Afryki.

Artykuł 217

- (dawny artykuł 310 TWE)
- Unia może zawrzeć z jednym lub większą liczbą państw trzecich lub organizacji międzynarodowych umowy tworzące stowarzyszenie, charakteryzujące się wzajemnością praw i obowiązków, wspólnymi działaniami i szczególnymi procedurami.

Obszary współpracy

- współpraca gospodarcza
- rozwiązywania konfliktów zbrojnych między- i wewnątrzpaństwowych
- ochrona praw człowieka, demokracji oraz rządów prawa
- pomoc w organizowaniu wolnych wyborów i ich obserwacja
- zwalczanie biedy i ubóstwa

Umowa z Cotonou (Kotonu)

- UE a Afryką Subsaharyjską
- określa podstawy stosunków między UE a 78 państwami z grupy AKP
- Sudan Południowy nie jest sygnatariuszem umowy.
- Stosunki UE-AKP datują się od zawarcia konwencji z Lomé I-IV (1975-2000) obejmujących postanowienia dotyczące współpracy w dziedzinie rozwoju i handlu, które zagwarantowały 99,5% produktów z państw AKP swobodny dostęp do rynku europejskiego.
- Po wygaśnięciu konwencji z Lomé 23 czerwca 2000 r. podpisano umowę z Kotonu na okres 20 lat.

Cel umowy

- Celem umowy z Kotonu jest wyeliminowanie ubóstwa dzięki lepszej integracji państw AKP z gospodarką światową.
- W umowie z Kotonu termin „partnerstwo” ma na celu podkreślenie wzajemnego zaangażowania i odpowiedzialności, jak również dialogu politycznego, praw człowieka, demokracji i dobrego sprawowania rządów.
- Umowa jest wdrażana przez wspólne instytucje AKP-UE, w tym przez Radę Ministrów, Komitet Ambasadorów i Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne. Umowa ta była dwukrotnie zmieniana: w roku 2005 i 2010.
- Parlament Europejski wyraził zgodę na ratyfikację zmian z 2010 r. w czerwcu 2013 r., ale zgłosił „bardzo poważne zastrzeżenia co do tych części umowy, które nie odzwierciedlają stanowiska Parlamentu Europejskiego ani wartości Unii”. Parlament wyraził przede wszystkim sprzeciw wobec braku wyraźnej klauzuli dotyczącej „zasady niedyskryminacji ze względu na orientację seksualną”.

Trudności z umową po roku 2020

- Z uwagi na fakt, że umowa z Kotonu wygasa w 2020 r., rozpoczęto już dyskusje na temat okresu po jej wygaśnięciu.
- W 2015 r. Komisja Europejska rozpoczęła okres refleksji obejmujący szerokie konsultacje publiczne oraz proces oceny. Okres refleksji doprowadził do opublikowania – w listopadzie 2016 r. – wspólnego komunikatu przedstawiającego różne opcje polityczne na przyszłość. W październiku 2016 r. Parlament przyjął rezolucję w sprawie przyszłości stosunków między AKP a UE po roku 2020. Po opublikowaniu komunikatu Komisja przedstawiła w grudniu 2017 r. projekt wytycznych negocjacyjnych.
- Cały proces zakończył się przygotowaniem mandatu negocjacyjnego UE, który był gotowy w czerwcu 2018 r., podczas gdy mandat krajów AKP był gotowy w maju. Rozmowy rozpoczęły się w październiku 2018 r., a negocjacje z pewnością będą się toczyć przez większą część 2021 r. Ich rezultatem może być wymóg ustanowienia struktury opartej na trzech filarach, odpowiadającej obszarom geograficznym Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z nadrzędną strukturą AKP.
- Nie jest jednak jasne, jak ująć taką strukturę w ramy instytucjonalne i jaka struktura parlamentarna będzie jej towarzyszyć.

Wspólna strategia Afryka-UE...

- wyraża ogólną politykę UE wobec wszystkich 54 państw afrykańskich.
- została przyjęta przez przywódców europejskich i afrykańskich na drugim szczycie UE-Afryka w Lizbonie w grudniu 2007 r.
- Strategia służyła przeniesieniu stosunków Afryka-UE na nowy, strategiczny poziom charakteryzujący się wzmocnionym partnerstwem politycznym i ściślejszą współpracą na wszystkich szczeblach.

Jej cele to:

- wyjście poza współpracę na rzecz rozwoju i otwarcie stosunków Afryka-UE na istotne kwestie polityczne będące przedmiotem zainteresowania obu stron;
- wykroczenie poza kwestie wyłącznie afrykańskie, aby skutecznie zmierzyć się z wyzwaniami globalnymi, takimi jak migracja, zmiana klimatu, pokój i bezpieczeństwo;
- wspieranie aspiracji Afryki na rzecz działań stanowiących ponadregionalną i kontynentalną odpowiedź na te istotne wyzwania;
- działanie na rzecz partnerstwa skoncentrowanego na ludziach, przy zapewnieniu lepszego udziału obywateli afrykańskich i europejskich.

Szczyty Unia Europejska - Unia Afrykańska

W listopadzie 2017 r. na Wybrzeżu Kości Słoniowej odbył się piąty [szczyt UE-Unia Afrykańska](#) (UA), gdzie głównym tematem było „[Inwestowanie w młodzież](#)”. Kwestia ta ma kluczowe znaczenie dla obu partnerów, ponieważ 60% ludności Afryki ma mniej niż 25 lat.

- 2017 r. Komisja Europejska oraz Wysoki Przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz wiceprzewodnicząca Komisji wydały wspólny komunikat w sprawie nadania [nowego impulsu partnerstwu Afryka-UE](#).

Na szczycie przywódcy UE i Afryki przyjęli [wspólną deklarację w sprawie wspólnych priorytetów partnerstwa](#) UE-Afryka w czterech obszarach:

- [możliwości gospodarcze dla młodzieży](#);
  - [pokój i bezpieczeństwo](#);
  - [mobilność i migracja](#);
  - [współpraca i zarządzanie](#).
- Potępili także niehumanitarne traktowanie migrantów i uchodźców w Libii i przyjęli wspólne oświadczenie w tej sprawie.

I szczyt – Kair 3-4 kwietnia 2000

- Podkreślono na nim potrzebę budowy strategicznego partnerstwa obu regionów oraz uzgodniono plan działania, który zawierał:
- integrację Afryki ze światową gospodarką
- umacnianie demokracji i rządów prawa oraz ochronę praw człowieka
- budowa pokoju i zapobieganie konfliktom
- walkę z biedą i rozwój gospodarczy
- spotkania głów państw i szefów rządów państw obu regionów w celu kontynuacji współpracy

Co dalej...

- 9 marca 2020 r. Komisja Europejska i wiceprzewodniczący Komisji/wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa wydali wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „[W kierunku kompleksowej strategii współpracy z Afryką](#)”.
- Proponuje się w nim wzmocnioną współpracę skoncentrowaną na pięciu partnerstwach sektorowych na rzecz:
  - transformacji ekologicznej i dostępu do energii;
  - transformacji cyfrowej;
  - zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia;
  - pokoju i sprawowania rządów;
  - w dziedzinie migracji i mobilności.

- W lipcu 2020 r. Parlament Europejski przedstawił projekt sprawozdania z własnej inicjatywy pt. „Nowa strategia UE-Afryka – partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”. W projekcie sprawozdania, które nie zostało jeszcze przyjęte na posiedzeniu plenarnym, wzmocniono i uzupełniono niektóre elementy strategii, takie jak trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu. Wezwano także do położenia większego nacisku na inne elementy, takie jak rozwój społeczny, włączenie społeczne, prawa człowieka, upodmiotowienie kobiet i młodzieży oraz odporna i w większości prowadzona na małą skalę produkcja rolna. Jeśli chodzi o migrację, w projekcie sprawozdania stwierdzono, że powodzenie partnerstwa będzie zależało od znacznego zwiększenia mobilności i wezwano do szukania legalnych kanałów migracji.

Jean Monnet
Centre of Excellence

ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY, POZNAŃ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Szósty szczyt UA-UE ????

- miał się odbyć pod koniec października 2020 r., ale został przełożony na... wiosnę 2021 r.
- szczyt powinien być poświęcony wypracowaniu nowej kompleksowej strategii współpracy UE z Afryką.
- Strategia ta zastąpi obecną wspólną strategię Afryka-UE.
- Strategia UE-Afryka, nad którą pracują Komisja Europejska, Rada i Parlament, zostanie przedstawiona jako propozycja europejska, a Unia Afrykańska pracuje obecnie nad własną propozycją. Obie propozycje powinny następnie zostać połączone podczas szczytu UA-UE w kompleksową strategię, której autorstwo i realizacja będzie należeć do obu stron.

Współpraca na rzecz rozwoju

- UE pozostaje największym darczyńcą w Afryce.
- Współpraca na rzecz rozwoju opiera się na różnych instrumentach finansowych. Najważniejszym z nich jest Europejski Fundusz Rozwoju, który ma za podstawę umowę z Kotonu i który nie jest częścią wspólnego budżetu UE.
- Struktura finansowa może ulec zmianie w wyniku negocjacji w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych UE na lata 2021-2028
- Jedenasty EFR dysponuje budżetem w wysokości 29,1 mld EUR: 24,3 mld EUR na programy współpracy krajowej i regionalnej; 3,6 mld EUR na współpracę między państwami AKP oraz 1,1 mld EUR na instrument inwestycyjny AKP zarządzany przez Europejski Bank Inwestycyjny.

Europejski Fundusz Rozwoju

- obejmuje wszystkie państwa afrykańskie będące stronami umowy z Kotonu, z wyjątkiem RPA, która otrzymuje środki na finansowanie współpracy z unijnego Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, wchodzącego w zakres budżetu ogólnego UE.
- W ramach nowego Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014-2020 przeznaczono także 845 mln EUR na program panafrkański (PANAF), utworzony w celu finansowania wspólnej strategii Afryka-UE oraz działań kontynentalnych i transkontynentalnych.
- **Inne instrumenty finansowe, które dotyczą Afryki:** europejski instrument sąsiedztwa na rzecz Afryki Północnej, programy tematyczne w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju („Globalne dobra publiczne i wyzwania o skali światowej” oraz „Organizacje społeczeństwa obywatelskiego i władze lokalne”), a także Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka.

Kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki

- państwa położone w Afryce Północnej, w Rogu Afryki oraz w regionie Sahelu i jeziora Czad
- Od momentu uruchomienia funduszu całkowita kwota na realizację projektów w trzech regionach wzrosła do prawie 3,6 mld EUR.

Stosunki handlowe

- Główne instrumenty promowania handlu między UE a regionami afrykańskimi stanowią umowy zgodne z zasadami Światowej Organizacji Handlu, czyli tzw. umowy o partnerstwie gospodarczym.
- Negocjacje umów, rozpoczęte w 2002 r., okazały się trudniejsze niż się spodziewano.
- W rezultacie od października 2016 r. tymczasowo stosowana jest jedynie umowa o partnerstwie gospodarczym między UE a Południowoafrykańską Wspólnotą Rozwoju (SADC).

UA

- organizacja o zasięgu kontynentalnym,
- skupia 55 państw, działa na rzecz pokoju i dobrobytu na kontynencie afrykańskim oraz jego integracji.
- Jej celem jest wyeliminowanie głodu i zmniejszenie o połowę ubóstwa poprzez promowanie m.in. wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego rozwoju.
- Zasadniczą rolę w osiągnięciu tych celów odgrywają gospodarka wiejska i rolnictwo, gdyż są źródłem utrzymania dla 70 proc. ludności Afryki.

Geneza i rozwój Unii Afrykańskiej

Unia Afrykańska zastąpiła działającą w latach 1963 – 2002 Organizację Jedności Afrykańskiej, która nie do końca spełniała swoje zadania.

Z pomysłem utworzenia Unii wystąpił przywódca Libii Muammar Kaddafi. Zaproponował on utworzenie struktury międzynarodowej na wzór Unii Europejskiej.

W 2001 roku na konferencji w Lusace nastąpiło rozwiązanie OJA i powołanie w jej miejsce Unii Afrykańskiej.

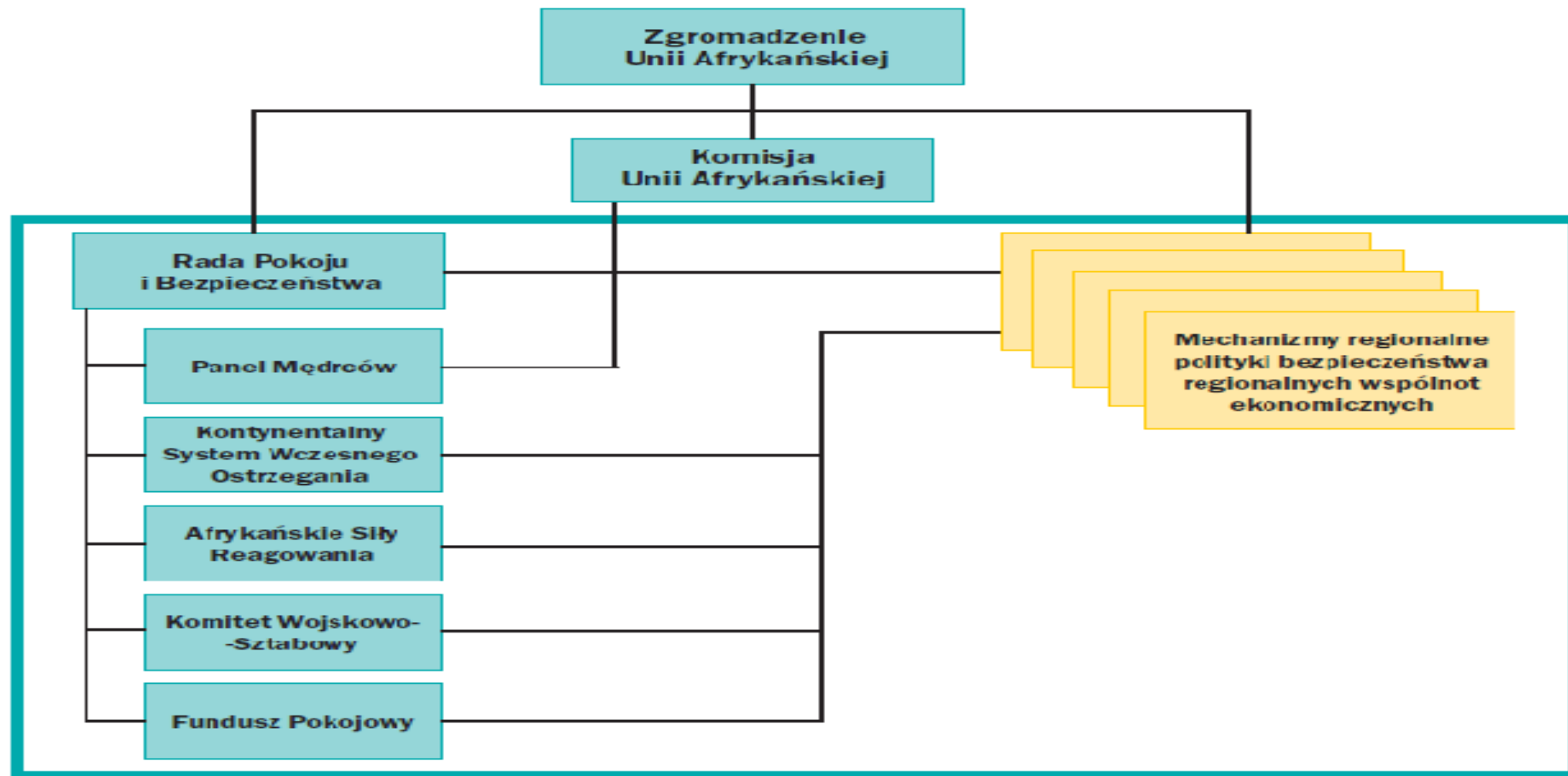
W 2002 na szczycie przywódców państw afrykańskich w Durbanie powołano do życia Unię Afrykańską. Siedzibą organizacji pozostała Addis Abeba. (ponad 50 państw,

Muammar Kaddafi
Przewodniczący Unii Afrykańskiej

Źródło: <http://www.africa-union.org/root/AU/AUC/Departments/PSC/Asf/Documents.htm>. Protocol Relating to the Establishment of the Peace and Security Council of the African Union.

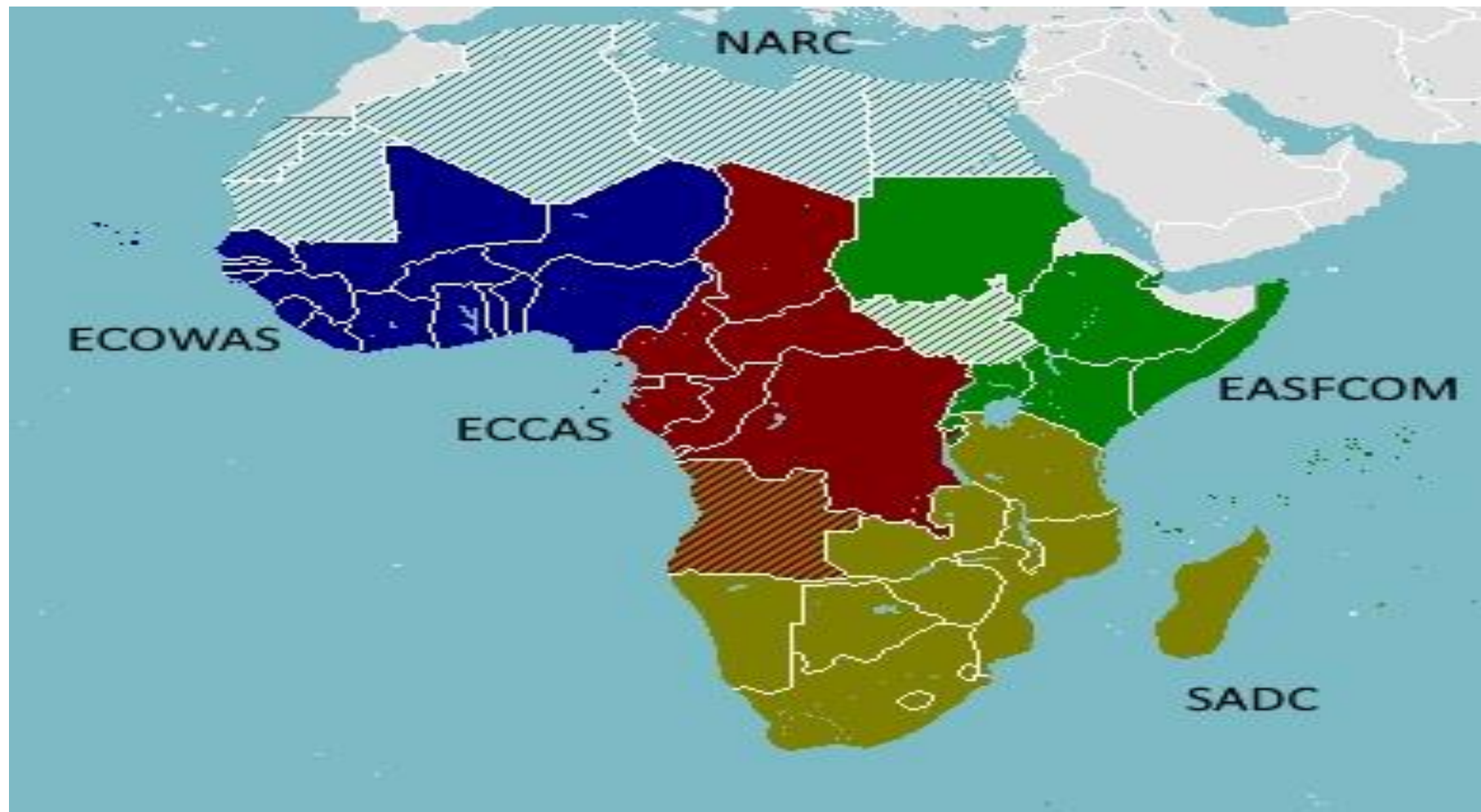
Jean Monnet
Centre of Excellence

ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY, POZNAŃ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Jean Monnet
Centre of Excellence**

ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY, POZNAŃ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

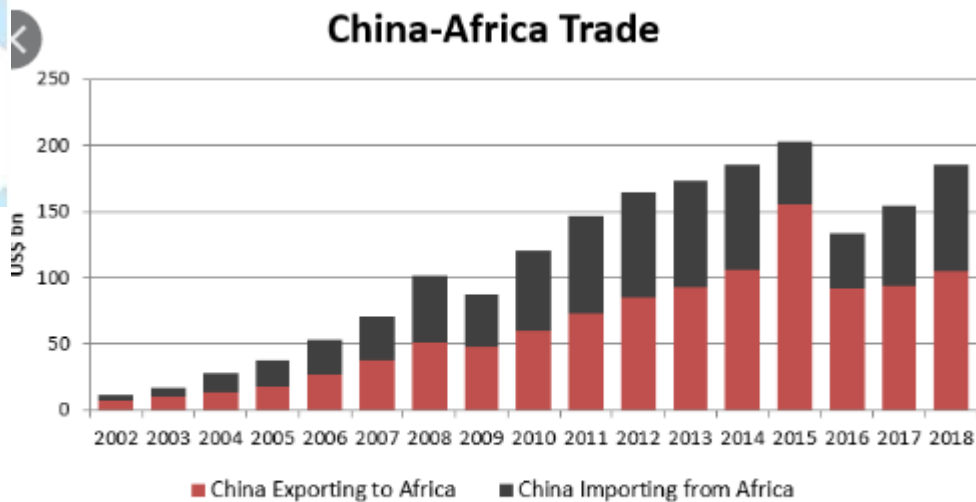
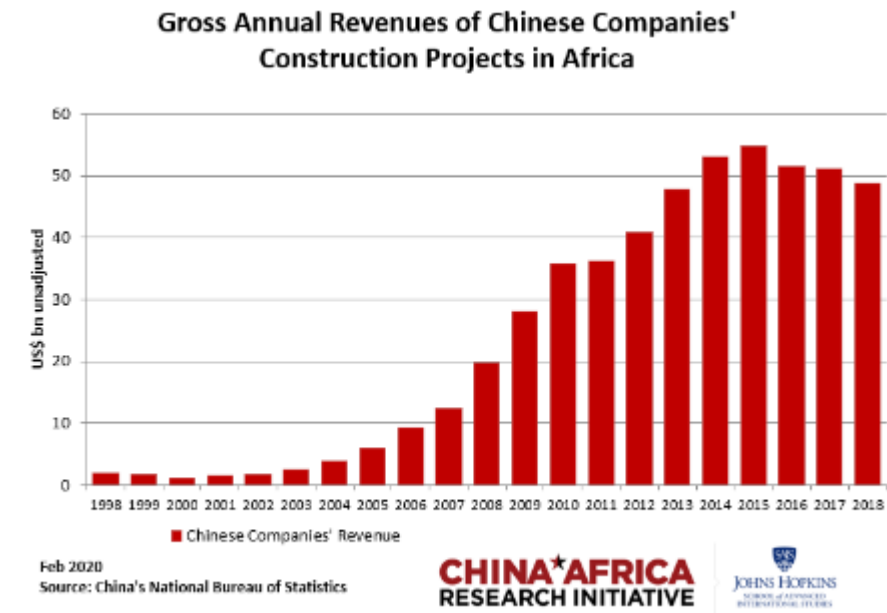
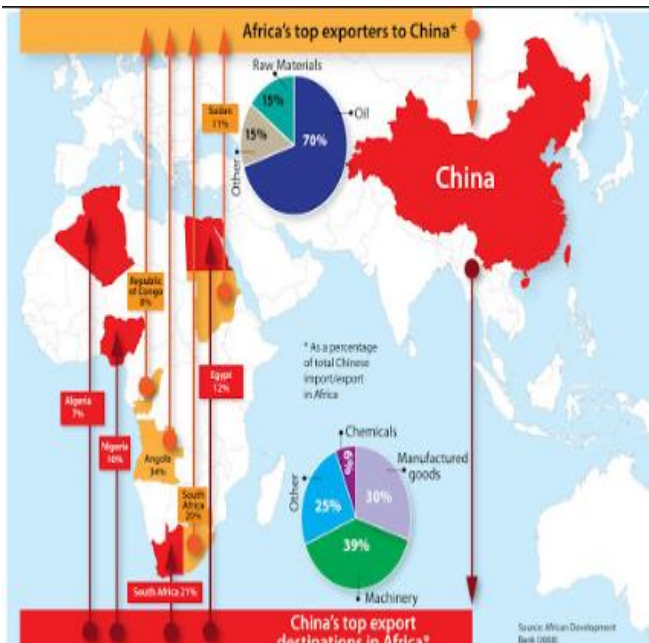
UE – Afryka – obszar priorytetowy

- Na pierwszy plan partnerstwa między Afryką a UE coraz bardziej wysuwa się dialog między ministrami na temat rolnictwa. Konferencje ministrów rolnictwa UA-UE, zorganizowane w lipcu 2016 r. w Noordwijk oraz w lipcu 2017 r. w Rzymie, wprowadziły nową logikę do stosunków między UE a Afryką na podstawie zasady promowania dialogu politycznego między równymi partnerami w dziedzinie rozwoju.
- 21 czerwca 2019 r. w Rzymie odbyła się [trzecia konferencja ministerialna](#), na której obie Unie zobowiązały się do dalszego wzmocniania partnerstwa w zakresie żywności i rolnictwa. Na potwierdzenie obie strony podpisały deklarację polityczną i przyjęły plan działania.
- **Grupa zadaniowa ds. obszarów wiejskich w Afryce**
- Wzmocnienie współpracy międzynarodowej zajmuje również ważne miejsce w globalnym programie działań w kontekście grup G-7 i G-20, na forum których w ostatnim czasie na znaczeniu zyskał rozwój w Afryce.

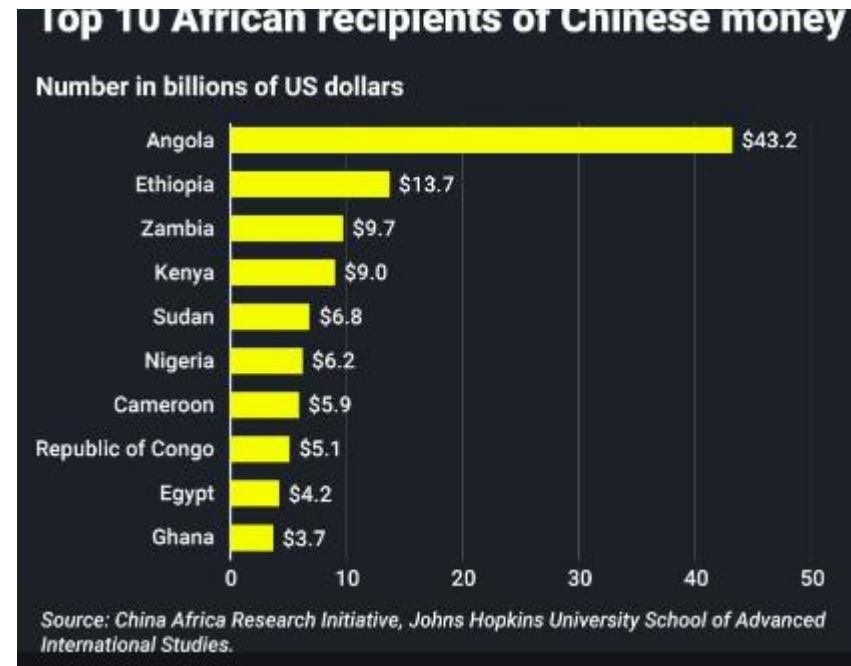
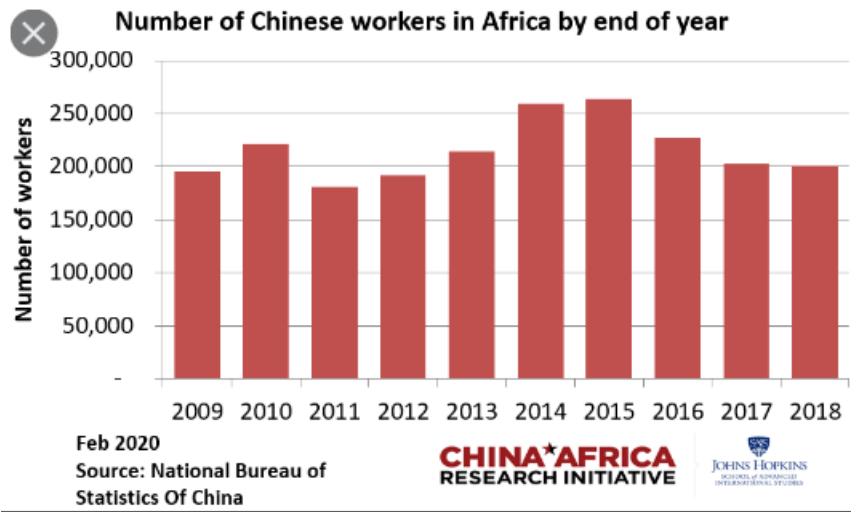

UE-UA-Chiny

**Jean Monnet
Centre of Excellence**

ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY, POZNAŃ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Zrównoważony rozwój - ONZ

- **Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030** zawierająca **Cele Zrównoważonego Rozwoju**
- została przyjęta przez wszystkie 193 państwa członkowskie ONZ Rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 25 września 2015 roku w Nowym Jork
- Realizacja Celów i zadań jest monitorowana na całym świecie odpowiednimi wskaźnikami. Przyjęto je Rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 10 lipca 2017. Za ich monitorowanie w Polsce odpowiada GUS.
- Pierwszy raport Realizacja Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce został przyjęty przez Radę Ministrów 5 czerwca 2018 roku. Zawiera on omówienie stopni realizacji wszystkich 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce, a także opisuje także krajowe priorytety na rzecz zrównoważonego rozwoju i związek Agendy 2030 z krajową Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju. Raport został przygotowany na potrzeby pierwszego, dobrowolnego przeglądu wdrażania przez Polskę Celów Zrównoważonego Rozwoju, który odbędzie się podczas sesji ministerialnej Forum Wysokiego Szczebla ds. Zrównoważonego Rozwoju ONZ w lipcu 2018 roku.

Czym jest zrównoważony rozwój?

Według definicji ONZ

- Zrównoważony rozwój został zdefiniowany jako taki, który odpowiada obecnym potrzebom ludzi bez ograniczania przyszłym pokoleniom możliwości do zaspokojenia swoich potrzeb.
- Zrównoważony rozwój wymaga podjęcia wspólnego wysiłku w budowę zrównoważonej i odpornej na skutki katastrof przyszłości dla wszystkich ludzi na świecie oraz naszej planety.
- Dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju konieczna jest spójność trzech kluczowych elementów: wzrostu gospodarczego, inkluzji społecznej i ochrony środowiska. Są one wzajemnie połączone i wszystkie są niezwykle istotne dla osiągnięcia dobrobytu poszczególnych osób i całych społeczeństw.
- Zlikwidowanie ubóstwa we wszystkich jego formach jest niezbędnym warunkiem dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Aby tak się stało, potrzebna jest promowanie zrównoważonego, inkluzywnego i równego wzrostu ekonomicznego; tworzenie większych szans dla wszystkich ludzi i redukcja nierówności; umożliwienie osiągnięcia podstawowego standardu życia, budowa sprawiedliwego rozwoju społecznego i społeczeństwa inkluzywnego; oraz promowanie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania surowcami naturalnymi i ekosystemami.

**Jean Monnet
Centre of Excellence**
ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY, POZNAŃ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Czym są Cele Zrównoważonego Rozwoju?

- 193 państw członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych osiągnęło konsensus w sprawie dokumentu końcowego nowej agendy zrównoważonego rozwoju zatytułowanej "Przekształcanie naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030", która zawiera 17 Celów i 169 zadań.
- Podwaliny nowej agendy stanowią osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju (Millennium Development Goals), które zostały przyjęte w 2000 roku i wyznaczały kierunek działaniom rozwojowym przez ostatnie 15 lat. Milenijne Cele Rozwoju udowodniły, że globalne cele mogą przyczynić się do wydobycia z ubóstwa miliony ludzi na całym świecie.
- Trzy elementy: wzrost gospodarczy, inkluzywność społeczna i ochrona środowiska.
- Cele Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals – SDGs) i zadania z nimi związane, mają globalny charakter i mogą być realizowane na całym świecie, biorąc pod uwagę różne warunki poszczególnych krajów, ich możliwości i poziom rozwoju oraz zgodność z krajowymi strategiami i priorytetami.
- Cele Zrównoważonego Rozwoju są efektem trzyletniego i przejrzystego procesu ich opracowywania, w którym wzięły udział wszystkie zainteresowane strony oraz został uwzględniony głos zwykłych ludzi. Są one wynikiem bezprecedensowego porozumienia 193 państw członkowskich ONZ dotyczącego priorytetów zrównoważonego rozwoju.

Agenda 2030 ma charakter uniwersalny, horyzontalny i jest bardzo ambitna. Obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań, które oddają trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – **gospodarczy, społeczny i środowiskowy**.

Cel 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie

- 1.1 Do 2030 roku wyeliminować skrajne ubóstwo w odniesieniu do wszystkich ludzi na całym świecie, aktualnie określone jako utrzymywanie się za mniej niż 1,25 USD dziennie
- 1.2 Do 2030 roku zmniejszyć przynajmniej o połowę odsetek mężczyzn, kobiet i dzieci żyjących w ubóstwie, we wszystkich jego wymiarach określonych zgodnie z polityką danego kraju
- 1.3 Wdrożyć właściwe dla poszczególnych krajów systemy i mechanizmy zabezpieczenia społecznego dla wszystkich ludzi, włącznie z najniższymi klasami społecznymi, oraz objąć nimi do 2030 roku jak największą liczbę ludzi ubogich i szczególnie narażonych
- 1.4 Do 2030 roku zapewnić wszystkim kobietom i mężczyznom, w szczególności osobom ubogim i szczególnie podatnym na zagrożenia, równe prawa w dostępie do zasobów gospodarczych oraz podstawowych usług, prawo do własności i sprawowania kontroli nad gruntami i innym mieniem, prawo dziedziczenia, dostęp do stosownych nowych technologii oraz usług finansowych, w tym mikrofinansowania
- 1.5 Do 2030 roku zbudować odporność na zagrożenia wśród osób ubogich i narażonych na zagrożenia, zmniejszyć ich podatność na zagrożenia i bezbronność wobec ekstremalnych zjawisk klimatycznych oraz innych wstrząsów gospodarczych, społecznych i środowiskowych, a także katastrof naturalnych
- 1.a Zagwarantować znaczącą mobilizację środków pochodzących z różnych źródeł, w tym ze zwiększonej współpracy rozwojowej, by zapewnić odpowiednie i przewidywalne środki dla krajów rozwijających się, w szczególności dla państw najślabiej rozwiniętych, w celu umożliwienia realizacji programów i polityki w zakresie wyeliminowania ubóstwa we wszystkich jego formach
- 1.b Stworzyć ramy stabilnej polityki na poziomie krajowym, regionalnym i międzynarodowym w oparciu o strategię rozwoju wspierające ubogich i uwzględniające kwestię płci, by wesprzeć szybkie inwestowanie w działania ukierunkowane na eliminację ubóstwa

Fakty

- 783 milionów ludzi żyje poniżej międzynarodowej granicy ubóstwa, tj. za mniej niż 1,90 USD dziennie.
- W 2016 roku prawie 10% osób pracujących na świecie utrzymywało siebie i swoje rodziny za mniej niż 1,90 USD dziennie na osobę.
- W skali globalnej na 100 mężczyzn przypadają 122 kobiety w wieku 25-34 lat żyjące w skrajnym ubóstwie.
- Azja Południowa i Afryka Subsaharyjska są miejscami, w których żyje przytłaczająca większość ludzi w skrajnym ubóstwie.
- Wysokie wskaźniki ubóstwa często dotyczą małych, niestabilnych i dotkniętych konfliktami zbrojnymi państw.
- Co czwarte dziecko poniżej piątego roku życia ma wzrost nieadekwatny do swojego wieku.
- W 2016 roku tylko 45% ludności świata było faktycznie objętych co najmniej jednym świadczeniem pieniężnym z tytułu ochrony socjalnej.

Cel 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo

- 2.1 Do 2030 roku wyeliminować głód i zapewnić wszystkim ludziom, w szczególności ubogim i narażonym na zagrożenia, w tym niemowlętom, dostęp do bezpiecznej i pożywnej żywności w wystarczającej ilości przez cały rok
- 2.2 Do 2030 roku wyeliminować wszystkie formy niedożywienia, w tym do 2025 r. zrealizować uzgodnione na szczeblu międzynarodowym zadania dotyczące zaburzeń wzrostu wśród dzieci poniżej piątego roku życia oraz zapewnić właściwą żywność dla dorastających dziewcząt, ciężarnych i karmiących kobiet oraz osób starszych
- 2.3 Do 2030 roku podwoić wydajność rolnictwa i dochody drobnych producentów żywności, w szczególności kobiet, rdzennej ludności, rodzinnych gospodarstw rolnych, pasterzy i rybaków, m.in. poprzez bezpieczny i równy dostęp do ziemi oraz innych zasobów i czynników produkcji, dostęp do wiedzy, usług finansowych i rynków oraz możliwości zwiększenia wartości dodanej i zatrudnienia poza sektorem rolniczym
- 2.4 Do 2030 roku utworzyć systemy zrównoważonej produkcji żywności oraz wdrożyć praktyki prężnego rolnictwa mające zwiększyć wydajność i produkcję, zachować ekosystemy, wzmocnić zdolność przystosowania się do zmian klimatu, ekstremalnych zjawisk pogodowych, suszy, powodzi i innych katastrof, a także mające stopniowo poprawiać jakość gleby i gruntów
- 2.5 Do 2020 roku zapewnić różnorodność genetyczną nasion, roślin uprawnych, zwierząt hodowlanych i udomowionych oraz powiązanych z nimi dzikich gatunków, w tym poprzez skutecznie zarządzane i różnorodne banki nasion i roślin na poziomie krajowym, regionalnym i międzynarodowym, jak również promować uczciwy i sprawiedliwy podział oraz dostęp do korzyści płynących z wykorzystania zasobów genetycznych oraz związanej z nimi tradycyjnej wiedzy, zgodnie z ustaleniami na szczeblu międzynarodowym
- 2.a Zwiększyć inwestycje, w tym poprzez wzmocnioną współpracę międzynarodową, w infrastrukturę obszarów wiejskich, badania w dziedzinie rolnictwa i usług, rozwój technologii oraz banki zasobów genetycznych roślin i inwentarza żywego w celu zwiększenia zdolności produkcyjnych gospodarstw rolnych w krajach rozwijających się, zwłaszcza w tych najślabiej rozwiniętych
- 2.b Ograniczyć i zapobiegać restrykcjom handlowym i nieprawidłowościom na światowych rynkach rolnych, w tym poprzez równoczesną likwidację wszystkich form rolnych subwencji eksportowych i wszystkich innych środków wywozowych o analogicznym działaniu, zgodnie z mandatem Rundy z Doha (*Doha Development Round*)
- 2.c Podjąć działania zapewniające prawidłowe funkcjonowanie rynków towarów żywnościowych i ich pochodnych oraz ułatwiających dostęp do aktualnych informacji rynkowych, w tym do informacji o rezerwach żywnościowych, by ograniczyć ekstremalną niestabilność cen żywności

Głód

- Na świecie z powodu niedożywienia cierpi 815 milionów ludzi, tj. co dziewiąta osoba.
- Ogromna większość ludzi głodujących żyje w krajach rozwijających się, gdzie 12.9% populacji cierpi z powodu niedożywienia.
- Słabe odżywianie jest przyczyną prawie połowy (45%) śmierci dzieci poniżej piątego roku życia – 3.1 miliona dzieci umiera co roku z tego powodu.
- Co czwarte dziecko na świecie cierpi na zahamowanie wzrostu. W krajach rozwijających się zjawisko to może dotknąć co trzecie dziecko.
- 66 milionów dzieci chodzących do szkoły podstawowej w krajach rozwijających się cierpi głód, z czego 23 miliony w samej Afryce.
- **Bezpieczeństwo żywnościowe**
- Najwięcej ludzi (40% obecnej światowej populacji) utrzymuje się z rolnictwa, które stanowi największe źródło przychodu i miejsc pracy dla ubogich gospodarstw wiejskich.
- 500 milionów małych gospodarstw rolnych na świecie, zależnych przede wszystkim od opadów deszczu, zaspokaja do 80% światowego zapotrzebowania na żywność w znacznej części rozwijającego się świata. Inwestowanie w małe gospodarstwa rolne jest istotne dla zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego najbardziej potrzebujących ludzi, jak również dla produkcji żywności pojawiającej się na lokalnych i globalnych rynkach.
- Począwszy od lat 1900. utraciliśmy 75% światowej różnorodności w uprawach rolnych. Lepsze wykorzystanie bioróżnorodności w rolnictwie może przyczynić się do poprawy żywności, wzmocnienia środków utrzymania w społecznościach rolniczych oraz powstania bardziej odpornych i zrównoważonych systemów rolniczych.
- Gdyby kobiety miały taki sam dostęp do źródeł i środków jak mężczyźni, to liczba osób głodujących byłaby mniejsza o 150 milionów.
- 1,4 miliarda ludzi nie ma dostępu do elektryczności – większość z nich zamieszkuje obszary wiejskie w krajach rozwijających się. Niedostateczny dostęp do energii elektrycznej w wielu regionach to podstawowa bariera uniemożliwiająca zmniejszenie głodu na świecie. Z tego powodu nie możemy zapewnić, że w przyszłości zostanie wyprodukowana wystarczająca ilość żywności dla wszystkich ludzi.

Zaangażowanie UE na rzecz zrównoważonego rozwoju

- Pozycja wyjściowa UE pod względem zrównoważonego rozwoju jest mocna. UE chce także zdecydowanie pełnić rolę prekursora we wdrażaniu agendy ONZ, wraz ze swoimi państwami członkowskimi. Cele zrównoważonego rozwoju znajdują odzwierciedlenie we wszystkich [10 priorytetach Komisji Europejskiej](#) po roku 2019.
- W listopadzie 2016 r. Komisja Europejska przedstawiła swoje strategiczne podejście do wdrażania agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, w tym celów zrównoważonego rozwoju.

Najważniejsze działania służące wdrożeniu agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030:

- włączenie celów zrównoważonego rozwoju do szeregu polityk i inicjatyw UE, przy przyjęciu zrównoważonego rozwoju za zasadę przewodnią wszystkich polityk Komisji Europejskiej
- przedstawianie regularnych sprawozdań z postępów UE począwszy od roku 2017
- osiągnięcie postępów we wdrażaniu agendy we współpracy z rządami krajów UE, Parlamentem Europejskim, innymi instytucjami europejskimi, organizacjami międzynarodowymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, obywatelami i innymi zainteresowanymi stronami
- ogłoszenie długoterminowej wizji w perspektywie po roku 2020.
- Aby promować zrównoważony rozwój na arenie światowej, UE będzie nadal współpracować z partnerami zewnętrznymi, wykorzystując do tego celu wszystkie narzędzia dostępne w ramach jej polityk zewnętrznych, szczególnie narzędzia wspierające starania krajów rozwijających się.

Platforma UE-UA

Jean Monnet
Centre of Excellence
ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY, POZNAŃ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Podsumowanie

